

Eğitim Hareketleri Dergisi'nin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Önemi

Mustafa Güçlü
Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri
mguclu@erciyes.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-7565-3554

M. Çağatay Özdemir
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi
cagatay@gazi.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-6973-2432

Geliş Tarihi: 13.06.2017 Revize Tarihi: 25.10.2017 Kabul Tarihi: 07.11.2017

ÖZ

Dergiler günümüzde bilgi aktarımını sağlayan önemli iletişim araçlarıdır. Dolayısıyla dergiler, geçmişte meydana gelen durumların ortaya çıkarılmasında, günümüzde önemli bilimsel konularının ele alınması ve bilim kamuoyuyla paylaşılmasında önemli roller oynamaktadırlar. 1955-1980 yıllarında yayınlanan Eğitim Hareketleri Dergisi yayın faaliyetlerini sürdürdüğü dönemde ele aldığı eğitim sorunları ile günümüz eğitim anlayış ve uygulamalarına ışık tutan bir dergimizden birisidir. Yayın faaliyetlerini yaklaşık olarak 25 yıl sürdüren Eğitim Hareketleri Dergisi'nin yayın hayatına uzun süre devam edebilmesinde belirli ilkelere bağlı kalmasının önemli bir etkisi olduğu görülmektedir. Dergide, ülkede oldukça hareketli geçen dönemde eğitimde yapılan hatalar cesur bir şekilde eleştirilmiş, bunun yanında herhangi bir siyasi görüşün etkisinde kalmamıştır. Bu nedenle dergi eğitimle ilgili konuları bilimsel açıdan ele almış, sorunlara objektif açıdan yaklaşmıştır. Dergide yer alan makaleler arasında eğitim de yer alıyor. Yetkililer, sorunlarını çözmek için bir uyarı da yapıyorlar. Bu çalışmanın amacı, 1955-1980 yıllarında faal olan Eğitim Hareketleri Dergisi'nde belirtilen konularda bugünkü eğitim konularına ışık tutmaktır. Bu araştırmanın amacı Eğitim Hareketleri Dergisi'nin Türk eğitim hayatından yeri ve önemi hakkında bilgi vermektir. Bu amaç çerçevesinde dergi biçim, içerik ve amaç açısından incelenmiştir. Betimsel analiz yönteminin kullanıldığı araştırma sonunda derginin tüm sayıları amaç, biçim ve içerik açısından taşımış olduğu özellikler vurgulanmış, Türk eğitim tarihindeki yeri ve önemi hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Dergi, süreli yayın, Eğitim Hareketleri Dergisi, eğitim tarihi

The Place and Importance of Journal of Eğitim Hareketleri on History of Turkish Education

ABSTRACT

The journals are the communication tools that transfer the present times, hence they have significant roles in revealing situations occurred in the past and in exposing today's important issues. Eğitim Hareketleri Dergisi, which was published in 1955- 1980, was also an essential journal since it transfers the present time and sheds light on the current educational problems. The purpose of this study is to shed light on today's educational issues by displaying the issues mentioned in Eğitim Hareketleri Dergisi, which was active in 1955-1980. Journal of Eğitim Hareketleri, which has been running its publishing activities for about 25 years, is a great way to remain committed to certain principles in order to continue its publishing life for a long time. The journal was bravely criticized for the mistakes made in education during turbulent years in the country, and no shadow of political opinion did not take refuge. For this reason, the educational issues of the journal in a scientific way, objective. Articles in the magazine include education. The authorities have also served as a warning to resolve their problems. The aim of this research is to give information about the place and the importance of the Eğitim hareketleri Dergisi'nin in Turkish education life. Within the framework of this aim, the journal has been examined in terms of form, content and purpose. At the end of the research using descriptive analysis all numbers of the journal were emphasized in term of purpose, form and content and it is given informations about the place and importance of Turkish education history.

Keywords: Magazine, periodical, The Journal of Eğitim Hareketleri, history of education

Giriş

Ülkelerin gelişmişlikleri ile eğitim anlayış ve uygulamaları arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır (Bozgeyikli ve Şat, 2014; Durmuşçelebi, Çolak ve Yıldız Meliköylü, 2016). Bu nedenle gelişmiş ülkeler eğitimden daha fazla yararlanmak için reformlar yapmakta, geleceğe yönelik

olarak planlarını sürekli gözden geçirmektedir. Her ülkenin bugünü anlayabilmesi, geleceğe ilişkin sağlıklı planlar yapabilmesi ancak tarihini bilmesi ile mümkün görünmektedir.

Tarihi insan topluluklarının ortak bilinci olarak tanımlamak mümkündür. Buna göre eğitim tarihini ise bir ülke, kişi ya da kurumun geçmişte kalmış fakat gelecek kuşaklar için değerli olabilecek düşünce, uygulama ve organizasyonlar olarak tanımlamak mümkündür. Nasıl ki bir insan bu günü değerlendirmek için geçmişini hatırlamak durumundaysa ülkelerde bu günü anlamak için geçmişini bilmek ve gerekli dersler çıkarmak durumundadır. Bu nedenle her toplum eğitim anlayış ve uygulamalarına ilişkin doğru bir değerlendirme yapabilmek, geleceğe ilişkin sağlıklı bir planlama yapabilmek için eğitim tarihini bilmek zorundadır (Ergün, 2008).

Eğitim her toplumun kültürünü sonraki nesillere aktarmada önemli araçlardan birisi olduğuna göre onu bir bakıma toplumların ortak hafızası olarak da görmek mümkündür (Güven, 2015). Bu nedenle her toplum eğitim tarihini bilmeli, ondan gerekli dersleri çıkarmalıdır. Akyüz (2015) Türk eğitim tarihinin amacını; en eski tarihten günümüze kadar Türk milletinin oluşturduğu, benimseyip geliştirdiği eğitimle ilgili düşünce, uygulama ve kurumları ortaya koymak, yetiştirilmek istenen ideal insan tipi ve nasıl yetiştirildiği hakkında bilgi vermek, günümüzün eğitim sorunlarının kalıcı bir şekilde çözülebilmesi için geçmişten dersler çıkarılıp çıkarılmayacağını tartışmak olarak ifade etmektedir. Buna göre Türklerin tarih sahnesine çıktığı andan itibaren oluşturulan eğitimsel birikimlerin aktarılması, günümüz eğitimine ilişkin sağlıklı bir değerlendirme için Türk eğitim tarihinin oldukça önemli bir görev üstlendiği söylenebilir. Türk eğitim tarihi bu amaçları gerçekleştirirken bazı araçlardan yararlanmaktadır. Bu araçlardan birisi de eğitim alanında yayımlanan süreli yayınlardır.

Bilimsel iletişimde özel bir yere sahip olan dergiler en güncel bilgileri içermeleri sebebiyle, kütüphane dermelerinin en önemli kaynakları arasında yer almakta, araştırma sonuçlarını diğer kaynaklara göre hızlı bir şekilde yansıttıkları için daha fazla kullanılmaktadır. Diğer bir ifadeyle süreli yayınlar, üretilen araştırma sonuçlarının bilim kamuoyuna ulaştırılmasında önemli rol oynamaktadır. Süreli yayınlar, ortak bir ad altında yılda en az iki defa ve belirlenmiş aralıklarla çıkan, her sayısı numaralı ve tarihli olan, değişik kişilerin makale, öykü v.b. gibi yazılarını içeren, sonsuza dek yayınlanacağı varsayılan ve belli bir amaca yönelik olarak hazırlanan yayınlardır (Güçlü, 2015; Küçük, Al ve Olcay, 2008; Karagöz ve Duman, 2014). Bu yayınlardan birisi de Eğitim Hareketleri Dergisi'dir.

Eğitim Hareketleri Dergisi 1955 ve 1980 yılları arasında yaklaşık 25 yıl kesintisiz bir şekilde yayın hayatına devam edebilmiş önemli bir dergimizdir. Bu çalışmada Eğitim Hareketleri Dergisi amaç, içerik, yazar kadrosu ve biçimsel açıdan özelliklerine değinilmiş, derginin Türk eğitim tarihi açısından taşıdığı önem hakkında bilgiler verilmiştir.

Derginin Çıkış Amacı

Hıfzırrahman Raşit Öymen, 1950 yılında milletvekilliği sona erip emekli olduktan sonra vaktini eğitimle ilgili çalışmalarla değişik dergi ve gazetelere yazılar yazarak geçirmiştir. Fakat bir süre sonra Türk eğitim hayatına daha yararlı olmak için bir dergi yayınlamayı planlamıştır (Tuncel, 2006).

Öymen, dergi ile ilgili düşüncelerini yakın arkadaşlarıyla paylaşmış ve onların desteklerini almıştır. Ardından yurt dışındaki eğitim dergilerini de incelemiş ve yayınlacağı derginin dünyadaki meydana gelen eğitimsel gelişmelere de yer vermesini istemiştir (Gündüz, 2000).

Öymen'in dergiyi yayınlamak için tek maddi kaynağı, emekli maaşıdır. Kendisi gibi eğitimci olan eşine dergiyi çıkarma fikrini açtığı zaman olumlu bir tepkiyle karşılanmamıştır. Eşinin dergi fikrini hoş bakmaması, ekonomik açıdan kendilerini zorlayacak olmasındandır. Fakat daha sonra Öymen'in eşi dergi çıkarma fikrine alışmış, hatta evin bir bölümünü dergi için hazırlamıştır (Öymen, 1980).

İlk sayısı 1955 yılı ocak ayında yayınlanan dergi Ankara Yeni Matbaa'da basılmıştır. Yazışma adresi olarak da Ankara Bahçelievler'de bir ev adresi verilmiştir. 25 yıl yayın hayatına devam eden dergi yaklaşık olarak 350 bin adet basılmıştır.

Dergide sadece yurt içindeki değil, aynı zamanda yurt dışındaki eğitimsel gelişmeler de yer almış, eğitim alanında görülen gelişmeler konusunda eğitim camiasını bilgilendirmiştir. Nitekim dergi incelendiğinde eğitimle ilgili sorunların bilimin ışığında ele aldığı ve elde edilen sonuçların eğitim camiasıyla paylaşıldığı görülmektedir.

Derginin sahibi ve editörü Hıfzırrahman Raşit Öymen (1955), derginin ilk sayısında Eğitim Hareketleri Dergisi'nin çıkış amacını şöyle ifade etmektedir: "Adımızın da hatırlanacağı gibi Eğitim Hareketleri, eğitim alanındaki faaliyetleri takip ederek tanıtmak ve yeni gelişmelerin ruhunu ve manasını belirtmek için çıkıyor. Türkiye bu sahadaki çalışmalara her devirde katılmıştır. Hayat iradesinin bu tabii emrini benimserken daha yeniyi ve daha iyiyi özlemiş ve aramıştır. Fakat kendine ait olanı bir araya getirememiştir. Eğitim meselelerini ilmin ve hayatın ışığında aydınlatmak, geniş bir iş birliği çerçevesinde dile gelen ve gelmeyen davaları manalandırmak, meslek efkârı umumiymizi bu istikamette harekete getirmek, bizim yolumuz olacaktır. Eğitim işi cemiyette en önemli problemlerden biri olmaya devam ediyor. Hatta dünyanın uğursuzluğunu giderme çareleri ararken -çok defa neticesiz bile kalsa- başta geliyor. Bu yoldaki gayretleri bir araya getirmek için "Birleşik Milletler İdeali" ile milletlerarası bir anlayış birliğine de varılmak isteniyor. Teknik dünyamız mesafeleri ve hudutları çok daraltmış ve kısaltmıştır. Manevi dünya içinse aslında umut ve mesafe fikri içinde hareket, bir mesele sayılmamak gerekir. Buna karşılık manevi bünyelerin tarih içindeki terakümünü gelecek dünya içinde değerlendirebilmek daha zor ve daha çok sanat isteyen bir iş olarak görünmektedir. Dergi, emeklerinden ve alakalarından faydalanabileceğimiz arkadaşlarla bir arada, bu maksat uğrunda faydalı olmaya çalışacaktır. Üniversiteden en ücra köy okuluna varıncaya kadar bu yolda ilmin sesini duyurmasına gençliğimizin ve halkımızın yetişmesine çalışan müesseselerin ve kurumlarımızın faaliyetlerine sahifelerimizi memnunluk duyarak açacağız. Ailenin ve okulun birbirine yaklaşarak el birliği ile çalışmalarına yarayabilecek fikirleri yayacak, öğretmenlerin meslek davalarını ve hayat problemlerini memleket umumi efkârına duyurmayı kendimize iş edineceğiz. Okuyucularımızın ve davalarla alakalı olanların bu uğurda kendilerine düşen muzaheret vaitlerini esirgemediklerini görmek, maksadımızın tek mükâfatı ve başlıca şevk kaynağı olacaktır."

Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı'nın resmi bir yazı ile dergiyi eğitim kurumlarına duyurmaya çalıştığı yine derginin ilk sayısından anlaşılmaktadır. Bu yazıda Maarif Vekili adına 1953 ve 1957 yılları arasında müsteşarlık görevinde bulunan Osman Faruk Verimer'in yazısı şöyledir (Eğitim Hareketleri Dergisi, 1955): "Hıfzırrahman Raşit Öymen tarafından yayınlanmakta olan "Eğitim Hareketleri" adlı derginin birinci sayısı incelenmiş, ilk, orta ve Teknik Öğretmen öğrencileriyle öğretmen yetiştiren müesseselerin öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür. Eğitim Hareketleri aylık meslek dergisi, Posta Kutusu 4528- Ankara Bahçelievler" adresinden 60 kuruş karşılığında temin edilebilecek olan bu derginin ilgililere duyurulmasını rica ederim."

Eğitim Hareketleri Dergisi'nin Biçimsel Özellikleri

Derginin kapağı incelendiğinde biçim bakımından sayılar arasında bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir. Sadece dergilerin kapak sayfalarının farklı sayılarda farklı renklerde yer aldığı görülmektedir. Dış kapak renkli olarak verilirken derginin içi siyah beyaz bir baskıya sahiptir. Derginin adı "Eğitim Hareketleri" olarak dış kapağın üst tarafına italik olarak yazılmıştır. Hemen onun üzerine yine italik olarak "Yurt İçinde ve Dışında" ifadesi yer almaktadır. Öymen, derginin hazırlık aşamasında yurt dışında eğitim amaçlı olarak çıkan dergileri incelemiştir. Daha sonra yayınlamaya çalıştığı Eğitim Hareketleri Dergisi'nde sadece yurt içi değil yurt dışında da meydana gelen eğitimsel hareketleri dergide yer vermeye çalışmıştır. Bu nedenle Eğitim Hareketleri Dergisi'nin üzerinde daha küçük boyutta ve italik olarak "Yurt İçinde ve Dışında" ifadesinin yer alması anlamlıdır.

Derginin kapağının sağ alt köşesinde derginin tarihi ve sayısı yer almaktadır. Derginin kapaklarının orta kısımlarında ise "Okulun, Ailenin, Toplumun Eğitim Davalarını Savunur Aylık

Dergi” biçiminde bir yazı bulunmaktadır. Kapağın iç tarafında ise “Bu Sayıda” başlığı altında o sayıda yayınlanan makalelere ve yazarların 22 adlarına yer verilmiştir. Bazı yazarların isimleri tam olarak verilirken, bazılarının isimlerinin kısaltılmış hali derginin iç kapağında yer almıştır. Dergide makalelerine yer verilen yabancı yazarların ise zaman zaman iç kapakta sadece isimlerine yer verildiği görülmektedir. İç kapakta o sayıda yer alan makaleler ve yazarların altında ise derginin iletişim bilgilerine, abone şartlarına ve ödeme için hesap numarasına yer verilmiştir.

Dergide ilk makale genellikle başyazar Hıfzırahman Raşit Öymen’e aittir. İlk makalenin üzerinde yine derginin adı, yayın yılı ve ayı, sayısı yer almaktadır. Dergide sadece eğitim alanında çalışan bilim adamların yazılarına değil, aynı zamanda uygulama aşamasında çalışan öğretmenlerin gözlemlerine, sorunlarına da yer verilmiştir. Dolayısıyla dergide ülkenin her köşesinden öğretmenin yazısına yer verildiği söylenebilir. Dergide ilan ve reklâmların da yer aldığı görülmektedir. Özellikle eğitim alanında çıkan yeni kitapların tanıtımı, eğitim camiasında önemli bir hizmeti yerine getirmiştir.

Dergide sadece makalelere değil aynı zamanda şiirlere, hikâyelere de yer verilmiştir. Ankara’da basılan derginin sayfa sayısı yaklaşık olarak her sayıda 30 ile 40 sayfa arasında değişmektedir. Dergi içerisinde çok az resim yer almaktadır.

1968 yılına kadar dergide yer alan makaleler genellikle farklı konularda iken bu yıldan sonra yayınlanan her sayının belirli bir konusu olduğu görülmektedir. Ayrıca dergide yurt içinde ve dışında eğitim alanında yapılan bilimsel toplantılarda ele alınan konular ve sonuçlara da yer verilmiştir.

İlk olarak 1 Ocak 1955 yılında yayın hayatına başlayan Eğitim Hareketleri Dergisi 1980 yılına kadar yayın hayatına devam etmiştir. Yaklaşık 25 yıl yayın hayatına devam eden dergide toplam olarak 286 sayıda 3153 yazıya yer verilmiştir. 23 ciltte toplanan dergi, yaklaşık olarak 350.000 adet basılmıştır. Derginin son sayısı, Hıfzırahman Raşit Öymen’in vefatından sonra, 1980 yılında Abbas Güçlü tarafından çıkarılmıştır. Dergide Öymen’e ait toplam 223 makale yer almaktadır. Bu makalelerin büyük çoğunluğunun eğitim politikası, eğitim tarihi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili olduğu görülmektedir. Aylık olarak yayınlamaya çalışılan derginin bazı dönemlerde iki sayı birlikte yayınlandığı da görülmektedir. Dergilerin sayfa sayısı yaklaşık olarak 30-35 sayfa dolayındadır.

Eğitim Hareketleri Dergisi'nin İçerik Özellikleri

Dergide sadece eğitimcilerin değil edebiyatçı, hukukçu, ilahiyatçı ve tarihçilerin yazılarına da yer verilmiştir. Derginin yazarları incelendiğinde belirli bir siyasi kesimden olan yazarlardan ziyade her kesimden yazarlara yer verildiği görülmektedir. Dergide aynı zamanda yurt dışından bilim adamlarının, öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve öğrencilerin yazılarına da yer verilmiştir.

Dergide yer alan makalelerin yazarları, alan olarak gruplandırıldığında eğitimcilerin yanında tarihçilerin (Örneğin; Cevat Dursunoğlu, Faik Reşit Unat), ilahiyatçıların (Örneğin; Süleyman Ateş, İ. Ağâh Çubukçu), hukukçuların (Örneğin, Yavuz Abadan), gazetecilerin (Örneğin Hıfzı Topuz) ve edebiyatçıların (Örneğin; Peyami Safa, Metin And) makalelerine de yer verildiği görülmektedir.

Dergide makalesi sayısı bakımından en fazla (10 makaleden daha çok) makalesi yayınlanan yazarlar; Hıfzırahman Raşit Öymen, Münir Raşit Öymen, Rahmi Dereköy, Mahmut Goloğlu, İhsan Baykal, Bedri Alogan, Hüsamettin Daldal, İ. Ağâh Çubukçu, Mehmet Albayrak, Adnan Çakmakçioğlu, H. Hüsnü Cırtlı, Hulusi Gölkiy, İbrahim Özgentaş, Kemal Üstün, Halil Fikret Kanad, F. Ragıp Tuncor, Muvaffak Uyanık, Kadri Yörükoğlu, Sabri Kolçak, M. Güner Demiray, M. Rauf İnan, Mehmet Dağ, Mehmet Albayrak, Necip Alpan, Şevket Ural, Şükrü Kaçar, Yahya Özsoy ve Ferit Ragıp Tuncor olarak sıralanmaktadır. Dergide makalesi en fazla olan yazarların özellikleri incelendiğinde bu yazarların Talim Terbiye Başkanlığı, il millî eğitim müdürlüğü, eğitim enstitüsü müdürlüğü, eğitim enstitüsünde pedagoji öğretmeniği, müfettişlik ve Milletvekilliği gibi görevlerde buldukları görülmektedir. Bunun yanında dergide makale sayısı fazla olan yazarlar arasında araştırmacı yazarlar ve ilahiyatçıların da olduğu görülmektedir.

Sonuç

Bilimsel alanda üretilen bilgilerin kamuoyuna duyurulmasında dergilerin önemli rolleri bulunmaktadır. İçinde yaşadıkları zamanı canlı olarak aktaran dergiler aynı zamanda tarih için de aydınlatıcı bir rol üstlenmektedirler. Eğitim Hareketleri Dergisi de dönemin eğitimsel sorunlarını bilimsel açıdan incelemiş ve çözümler aramıştır. Fakat dergide, eğitim sorunlarını bilimsel açıdan ele alan makaleler yanında deneme amaçlı yazılmış çok sayıda yazıya da yer verilmiştir. Araştırma onunda ulaşılan sonuçlar şu başlıklar altında ele alınabilir:

Derginin Çıkış Amacı İle İlgili Sonuçlar

Yaklaşık 25 yıl yayın faaliyetine devam eden Eğitim Hareketleri Dergisi'nin uzun süre yayın hayatına devam edebilmesinde belirli ilkelere sadık kalmasının önemi büyüktür. Dergi ülkenin içinde bulunduğu çalkantılı yıllarda eğitimle ilgili yapılan yanlışlıklara cesurca eleştirilerde bulunmuş, hiçbir siyasi görüşün gölgesine sığınmamıştır. Bu nedenle derginin eğitim sorunlarını bilimsel bir şekilde, objektif olarak ortaya koyduğu söylenebilir. Dergide yer alan makaleler ülkenin eğitim sorunlarının çözümü için yetkilileri uyarı görevi de görmüştür.

Eğitim Hareketleri Dergisi'nin Biçimsel Özellikleri İle İlgili Sonuçlar

Eğitim Hareketleri Dergisi şekil açısından incelendiğinde yıllar içinde çok farklı değişiklikler geçirmediği görülmektedir. Dergide her sayıda benzer bölümlere yer verildiği, zaman zaman reklam alındığı görülmektedir. Başyazının genellikle Öymen'in kendisi tarafından ele alındığı dergide şiirlere, okuyucu mektuplarına, eğitimle ilgili yazı ve makalelere yer verilmiştir. Dergide ele alınan bölümlerden birisi de yeni çıkan kitaplardır. Dergide eğitim alanında çıkan yeni kitapların tanıtımına da yer verilmesi, eğitim ile ilgili yaşanan gelişmelerin, eğitim camiasına aktarılmasında önemli bir rol üstlenmiştir. Eğitim programları, teorisyenlerle uygulama görevini üstlenen öğretmenler arasında önemli bir köprü görevi görmektedir. Bu nedenle uygulama alanında yaşanan olumsuzlukların teorisyenlere aktarılması yeni politikaların oluşturulmasında önemli bir katkı sağlamaktadır. Eğitim Hareketleri Dergisi'nde ele alınan makalelerde, ülkenin en ücra köylerinde dahi görev yapan öğretmenlerin yazılarına ve sorunlarını içeren mektuplarına yer verilmiş, eğitim politikasını yapmakla görevli kişilere önemli veriler sağlanmıştır.

Eğitim Hareketleri Dergisi'nin İçerik Özellikleri İle İlgili Sonuçlar

Dergide eğitim tarihimizde yer edinmiş Selim Sabit Efendi, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu gibi önemli isimlerin makalelerine yer verilmiş, günümüz eğitim sorunlarının çözümüne katkı yapması hedeflenmiştir. Ayrıca dergide okuyucu mektuplarına, isteklere, problemlere de yer verilmiş olması, dergi ile okuyucu arasında sıcak bir ilişkinin kurulduğunu göstermektedir.

Dergide sadece yurt içinde değil aynı zamanda yurt dışından bilim adamlarının makalelerine de yer verilmesi, yurt dışında eğitimsel alanda meydana gelen hareketlilikler konusunda ülkemiz eğitimcilerini de haberdar etmiştir. Gerek yurt içinde ve de gerekse yurt dışında eğitim alanında yapılan bilimsel toplantılar önceden kamuoyuna duyurulduğu gibi sonuçları da yine kamuoyuyla paylaşılmıştır. Dergide yurt dışında yazılmış 175 makalenin çevirisine yer verilmiştir. Çevirisi yapılan makalelerin ülkemiz eğitim alanına önemli katkılar sağladığı düşünülmektedir. Kadri Yürükoğlu, Hulusi Gökıy ve İbrahim Özgentaş adlı yazarların makalelerinin büyük bir kısmı çeviri iken, dergide Hıfzırrahman Raşit Öymen, Münir Raşit Öymen ve Kemal Aytaç'ın da çok sayıda çevirilerini yaptığı makale bulunmaktadır. Çevirisi yapılan makaleler genellikle öğrenme-öğretme süreci ve değerlendirme, çocuk psikolojisi, yurt dışında görülen önemli eğitim hareketleri gibi konulardan oluşmaktadır.

Dergide yayımlanan makalelerin konuları incelendiğinde, oldukça farklı konuların işlendiği görülmektedir. Dergide eğitimle ilgili konuların yanında Sosyoloji, Psikoloji gibi alanlarda da makaleler ve öğretmenlerden gelen mektuplara, şiirlere, deneme türündeki yazılara da yer verilmiştir.

TeŖekkr ve/veya Açıklamalar: Bu araŖtırma 2011 yılında kabul edilen “Eğitim Hareketleri Dergisi'nin Eğitim Sorunları Açısından Değerlendirilmesi (1955-1980)” isimli doktora tezinden retilmiŖtir.

Kaynaklar

- Akyüz, Y. (2015). *Türk eğitim tarihi*, 27. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları.
- Bozgeyikli H.& Şat A. (2014). Öğretmenlerde psikolojik dayanıklılık ve örgütsel vatandaşlık davranışlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi: özel okul örneği", *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(1), 172-191.
- Durmuşçelebi, M.; Çolak, M. & Yıldız Meliköylü, N. (2016). Öğretim elemanlarının öğretmenlik davranışlarını gösterme sıklığı, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 365-386.
- Eğitim Hareketleri Dergisi (1955). Duyuru, *Eğitim Hareketleri Dergisi*, (1), ss. 1.
- Ergün, M. (2008). Cumhuriyet dönemi eğitim tarihi, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6(12), 321-348.
- Güçlü, M. (2015). Türkiye’de 1950 ve 1980 yılları arasında süreli yayınlara yansıyan mesleki ve teknik öğretimle ilgili konuların değerlendirilmesi: Mesleki ve teknik öğretim dergisi örneği, *Turkish Studies*, 10(14), 1308-2140.
- Gündüz, B. (2000). *Hıfzırrahman Raşit Öymen’in hayatı ve kişiliği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Güven, İ. (2015). *Türk eğitim tarihi*, 6. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları.
- Karagöz, S. ve Duman, T. (2014). 1908-1928 yılları arası süreli yayınlarda yer alan eğitim görüşleri ve öneriler, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(35), ss. 576-794.
- Küçük, M. E.; Al, U. & Olcay, N. E. (2008). Türkiye’de bilimsel elektronik dergiler. *Türk Kütüphaneciliği*, (3), 308-319.
- Öymen, H. R. (1955). *Başlarken*, Eğitim Hareketleri Dergisi, (1), 1-2.
- Öymen, H. R. (1980). Fikir hürriyeti ve gazetecilik, *Eğitim Hareketleri Dergisi*, (286), 34-36.
- Tuncel, N. (2006). *Eğitimci Hıfzırrahman Raşit Öymen ve eğitim hareketleri dergisinin incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ünal, M. (2016). Öğretim elemanı ve öğrencilerin AB Erasmus+ programını algılama durumlarının incelenmesi, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 581-598.

Extended Abstract

Having a special place in the sharing and communication of information emerging from the scientific field, the magazines are among the most important resources of the library collections because they contain up-to-date information. Besides that, magazines are used more often because they reflect research results more rapidly than other sources. In other words, periodicals play an important role in transmitting the results of the researches produced to science community. Periodicals including articles, stories, etc. of different persons, each number of which is being numbered and dated and issued at least twice a year and within specified intervals under a common name are the publications that are written for a certain purpose and intended to be published forever. One of these publications is “Eğitim Hareketleri Dergisi”.

“Eğitim Hareketleri Dergisi” was an important publication of our country which was able to continue its publishing life continuously for 25 years between 1955 and 1980. In this research, it was aimed to give information about importance of this magazine in terms of purpose, content, writer cadre and formal point of view.

“Eğitim Hareketleri Dergisi”, which first started to be published on January 1, 1955, continued to be published until 1980. The magazine, which has been published for about 25 years, has 3153 articles and articles in 286 issues in total. Approximately 350,000 magazines were printed in 23 volumes. The last issue of the magazine was published by Abbas Güçlü in 1980 after the death of Hıfzırrahman Raşit Öymen. In the magazine, a total of 223 articles belonging to Öymen are included. It is seen that the vast majority of these articles are related to education policy, history of education and teaching profession.

Document analysis, one of the qualitative research methods, was used in this research. A document analysis involves analysis of written materials containing information about the cases or phenomena targeted for investigation. Document analysis is remarkable in that it is an inevitable data collection technique for almost every research. In the study, all the numbers of “Eğitim Hareketleri Dergisi” were examined in terms of purpose, form and content in the frame of document analysis. Long-term analysis draws attention to the lack of responsiveness, sample size, individuality and subjectivity, low cost and quality as the main advantages of document analysis. Possible bias, selectivity, inadequacy, accessibility, sample bias, and limited non-verbal behaviour are seen as the shortcomings of the document analysis method.

The aim of the magazine was written by Hıfzırrahman Raşit Öymen in the first issue published in 1955. In this article written by Öymen, when the aim is considered, it is seen that the purpose of publishing is making as far as the most remote villagers from the universities, young people be aware of the science power and educating the people. For this reason, importance has been given to ensure that the activities related to institutions dealing with youth and people's education take place in the journal. It is also observed that another purpose of the magazine is to develop cooperation between the school and the family. It is seen that articles aiming at improving the cooperative relationship between the school and the family have been trying to achieve this goal. The magazine also aims to address the problems of teachers' professional and private lives and to inform these persons or institutions about these problems.

Formal examination of the magazine was done in terms of external and internal cover, number of pages, entry letter, topics covered, shapes, and advertising. The first article in the magazine usually belongs to the editor Hıfzırrahman Raşit Öymen. The name of the magazine, the year and month of publication, and the number are also placed over the first article. Not only about articles, but also poems and stories took place in the magazine. The number of the pages printed in Ankara varies between 30 and 40 pages in each issue. There are very few pictures in the magazine. It is seen that until 1968, articles in the magazine were often in different topics, with a specific theme of each issue started to be published after this year. Moreover, the issues and outcomes discussed at scientific meetings held in the field of education both at home and abroad are also mentioned.

In terms of the content of the magazine, the author has been evaluated in terms of the staff and the topics mentioned. Not only educators but also literature writers, lawyers, theologians and historians took place in the magazine. When the authors of the magazine are examined, it is seen that writers from all political views are included rather than in the writers from a certain political view. At the same time, in the magazine, it also included the writings of scientists, teachers, school administrators and students from abroad. The writers of the articles in the magazine, when grouped as a field, include the historians (eg Cevat Dursunoğlu, Faik Resit Unat), theologians (eg Süleyman Ateş, İ. Agâh Çubukçu), jurists (eg Yavuz Abadan), journalists (eg Hıfzı Topuz) and writers (eg, Peyami Safa, Metin And). The authors who published the most articles (more than 10 articles) in terms of number of articles are: ; Hıfzırahman Raşit Öymen, Münir Raşit Öymen, Rahmi Dereköy, Mahmut Goloğlu, İhsan Baykal, Bedri Alogan, Hüsamettin Daldal, İ. Agâh Çubukçu, Mehmet Albayrak, Adnan Çakmakçioğlu, H. Hüsnü Cırıtlı, Hulusi Gölkyı, İbrahim Özgentaş, Kemal Üstün, Halil Fikret Kanad, F. Ragıp Tuncor, Muvaffak Uyanık, Kadri Yörükoğlu, Sabri Kolçak, M. Güner Demiray, M. Rauf İnan, Mehmet Dağ, Mehmet Albayrak, Necip Alpan, Şevket Ural, Şükrü Kaçar, Yahya Özsoy ve Ferit Ragıp Tuncor. When the authors with the highest number of dergide articles are examined, it is seen that these authors are in charge of Board of Education, provincial national education directorate, education institute directorate, pedagogy teacher in education institute, inspectorate and parliament. In addition, there are research authors and theologians among the authors with a large number of articles in the magazine